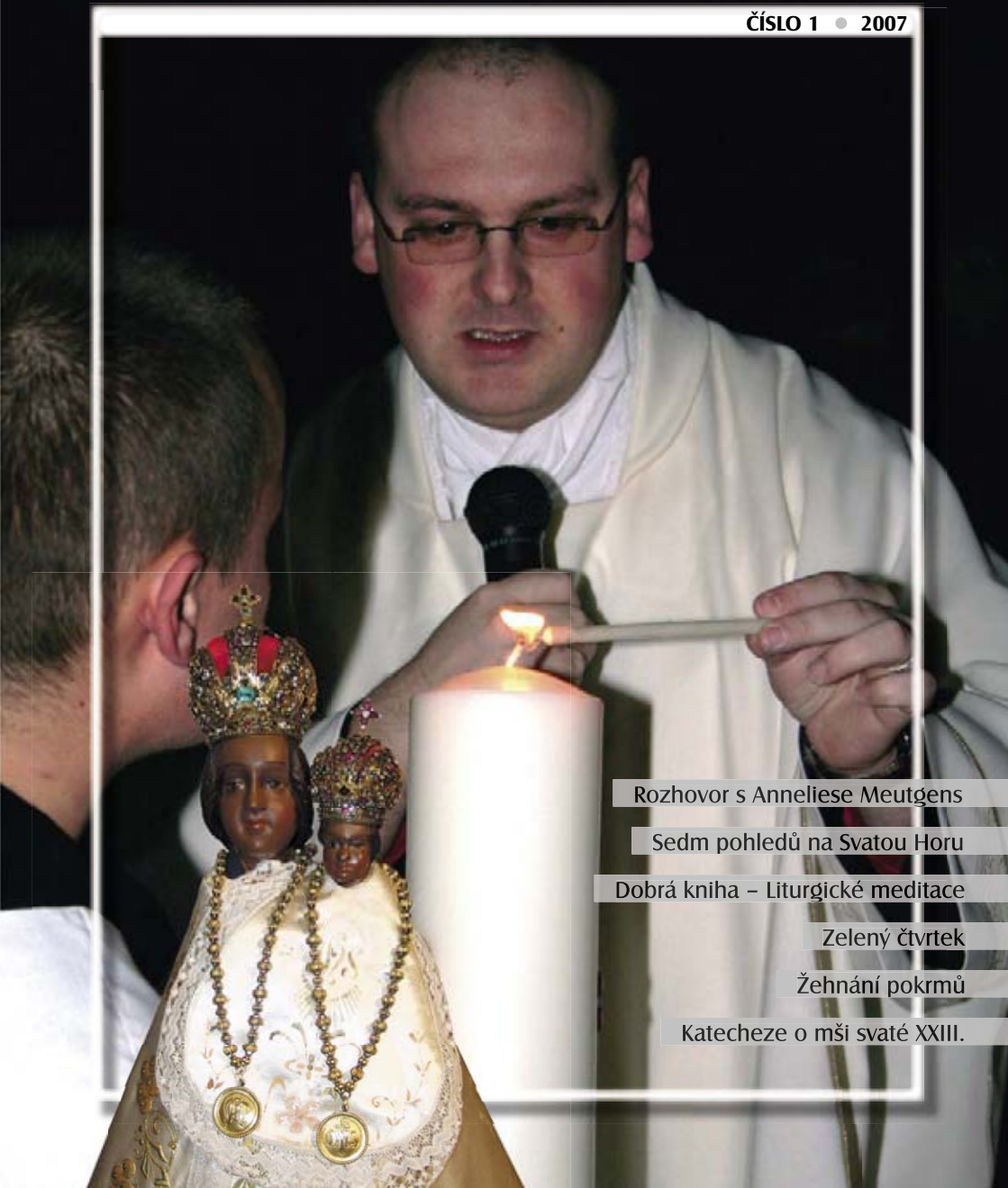

SVATÁ HORA

ČÍSLO 1 • 2007

Rozhovor s Anneliese Meutgens

Sedm pohledů na Svatou Horu

Dobrá kniha - Liturgické meditace

Zelený čtvrtek

Žehnání pokrmů

Katecheze o mši svaté XXIII.

V noci byl Izrael veden po poušti ohnivým sloupem, přes den mu cestu ukazoval oblak. Naším ohnivým sloupem i naším svatým oblakem je zmrtvýchvstalý Kristus, kterého symbolizuje hořící paškál. Kristus je světlem; Kristus je cesta, pravda a život. Budeme-li následovat Krista, budeme-li mít zrak upřený na Ježíše, potom najdeme pravou cestu.

Benedikt XVI.

**POŽEHNANÉ VELIKONOČNÍ SVÁTKY VŠEM ČTENÁŘŮM PŘEJÍ
REDEMPTORISTÉ ZE SVATÉ HORY
A JEJICH SPOLUPRACOVNÍCI**

OBSAH

Úvodník

Velikonoční aféra **3**

Naše pravidelné otazníky

Rozhovor s Anneliese Meutgens **4**

Zprávy

Zprávy ze Svaté Hory **11**

Opravy na Svaté Hoře **12**

Zprávy z Matice Svatohorské **13**

Zamyšlení

Seďm pohledů na Svatou Horu **14**

Spiritualita

Dobrá kniha – Liturgické meditace **17**

Zelený čtvrtek **18**

Žehnání pokrmů **21**

Katecheze o mši svaté XXIII. **23**

Informace

Bohoslužby, exercicie, úřední hodiny **24**

Velikonoční aféra

Poslední dobou jsme svědky nejrůznějších afér. Říkáme si, že to snad ani nemůže být pravda, aby ta či ona osobnost zpronevěřila nějaké peníze, měla úplně jinou minulost, než se tušilo, nebo z čistého nebe a naprosto nejasných motivů náhle ukončila svůj život.

Nedokážeme se v této smršti novinek a zaručených zpráv orientovat. Šestý smysl nám napovídá, že něco na těch informacích pravdy bude, ale že nebudou zřejmě tak barvotiskově pestré.

Podíváme-li se na velikonoční události, zdá se, že mají na první pohled podobné parametry. K apoštolům docházejí takzvané zaručené zprávy jedna za druhou, jedna neuvěřitelnější než druhá. Už Ježíšovo zatčení bylo aférou, stejně tak i jeho smrt. Tentýž dav volá na Květnou neděli: „Hosana!“ a na Velký pátek: „Ukřižuj!“ Situace byla předem jasná, výpovědi zinscenovány, zklamala zákonodárna i výkonná moc a všechno bylo podřízeno takzvaným vyšším cílům, kterými byla nenávist a strach o moc.

O velikonočním ránu aféra pokračuje. Má ale zcela jiné parametry. U události zmrtyvýchvstání samotného nikdo z lidí nebyl. Zmrtyvýchvstání je největší aférou lidských dějin. Všechno, co víme, víme z doslechu a musíme se spoléhat na svědectví těch, kteří u toho nebyli, ale byli „kolem toho“. I tuto událost se pokusil někdo zmanipulovat: „*Říkejte: V noci přišli jeho učedníci a ukradli ho, zatímco my jsme spali*“ (Mt 28, 13).

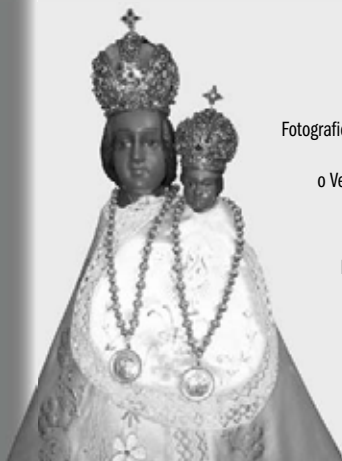
Jak se tedy dopátrat pravdy? Tuto otázku si klade již Pilát, když říká Ježíšovi: „*Co je to pravda?*“ (Jan 18, 38) a dostává odpověď, která je klíčem i pro naše hledání pravdy: „*Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas*“ (Jan 18, 37).

Pravda o Ježíši a jeho zmrtyvýchvstání, vysvětlení velikonoční aféry, není záležitostí logiky, ale spíše víry v Ježíše, nositele pravdy, a vyžaduje, abychom se spolehli na věrohodnost svědků těchto událostí. Zapravdu nám dávají rovněž dějiny, které byly a jsou velikonočními událostmi trvale ovlivněny. Kéž by jimi byl ovlivněn i náš život!

P. Stanislav Přibyl, CSsR

Fotografie na 1. straně obálky:
Zažehnutí paškálu
o Velikonoční vigílii 2006

Fotografie v časopise:
Stanislav Přibyl,
Jan Traxler,
Miroslav Zelenka
a archiv Svaté Hory

„Červené víno je pro z

„Přijede paní Meutgensová!“ Tuto větu jsem slyšel poprvé asi tak před deseti lety. Informace o jejím příjezdu byla vždy provázena radostným očekáváním, protože přivezla tu a tam nějaký dar, ale především mnoho vzpomínek na minulé časy, které byly pro mě – světa neznalého začátečníka – neuvěřitelně zajímavé. Někdy ten rok přešel, ale vzpomínky zůstávají, a tak jsem si řekl, že by bylo dobré se o ně podělit s vámi čtenáři. Využil jsem tedy její návštěvy na samém konci roku 2006 na Svaté Hoře a zde je naše povídání...

Rád bych se nejprve zeptal na váš dlouhý život...

Pocházím z Německa, bydlím v Hennefu, městečku nedaleko Bonnu. Můj manžel Rolf se měl po studiích stát bankéřem. Bylo to však po válce, všechno bylo zničeno a samozřejmě on, tak jako mnoho jiných, neměl žádnou práci. Poté, co byla banka, ve které předtím pracoval, znovu otevřena, oslovil ho ředitel: „Teď se zase vrátíš k normální práci.“ Můj muž nato však řekl: „Ne, já už nechci do banky. Chtěl bych se stát živnostníkem.“ V té době jsem já pracovala v jedné firmě, která už tehdy vyráběla propisky.

Rolf tedy začal podnikat. Začínal se čtyřiceti markami základního kapitálu, nakoupil za ně propisky, chodil s velkou námahou od jednoho obchůdku k druhému a všude něco málo prodával. Každopádně byl velmi snaživý a pracovitý, takže nakonec založil tři firmy. Jednu v Kostnici, kde se vyráběly náplně do propisek, druhou v Norimberku, kde se nastříkávaly části propisek, a třetí u nás v Kolíně nad Rýnem, kde bylo odbytové středisko už hotových výrobků. Pracovali jsme velmi tvrdě. To byl vlastně z valné části můj život.

S Rolfem jsme se znali deset let, on byl o tři roky mladší než já. Já jsem vždycky chtěla staršího muže, ne mladšího. Nakonec, to už mi bylo třicet dva

staré mládence jeden nejlepších pokrmů“

a Rolfovi devětadvacet, jsme si řekli, že pokud se nevezmeme teď, tak nikdy. Měli jsme tedy svatbu a žili a pracovali společně až do roku 1988.

Rolf nebyl za svůj život nikdy nemocný, vždycky tak rád pracoval a opravdu usilovně. Tehdy nebyly žádné počítače, všechno se muselo počítat ručně. Jednoho dne lékaři zjistili, že jeho imunitní systém není v pořádku. Byla to rakovina jater. Byl operován v Hannoveru, ale už bylo příliš pozdě. V roce 1988 zemřel. Tehdy existovaly ještě všechny tři podniky. Mohla jsem je po Rolfově smrti řídit jen proto, že jsem s ním stále pracovala. Kdybychom společně nepracovali, nedokázala bych to. Po nějaké době jsem prodala továrnu v Norimberku. Jejím prodejem jsem získala milion marek. Rolf kdysi založil nadaci. Říkal totiž: „Nemáme žádné děti, a to, že tolik pracujeme, musí mít nějaký smysl.“ Proto založil nadaci Pater-Heinrich-Stiftung. Svě jméno měla po redemptoristovi P. Heinrichu Schuhovi. Ale P. Schuh nechtěl, aby v názvu nadace bylo celé jeho jméno. Když jsme ji zakládali, samozřejmě jsme se ho ptali, čemu se bude nadace věnovat. A tak jsme jako její náplň zvolili vzdělávání kněží, podporu církevních mateřských školek a misíí. Všechno to se vlastně vázalo na činnost redemptoristů. Nadace měla také pomáhat v případech nouze, ale jen v mimořádných situacích. Tak jsme vázáni na to, co jsme sami chtěli a co je vlastní náplní nadace. Nemůžeme jednoduše říci: „Dáme peníze třeba nějakým potřebným lidem v Africe nebo bůhví kde.“ Pak by představenstvo, které stojí v čele nadace, argumentovalo, že takový účel není uveden ve stanovách. Samozřejmě že můžeme v těchto oblastech pomáhat, ale pomoc musí směřovat na podporu kněží a jejich vzdělání.

Prodala jsem tedy podnik v Norimberku a potom i firmu v Kostnici jedné švýcarské společnosti, která vyráběla náplně do propisek. V Kostnici jsem ale neprodala budovy, ty mi stále patří. A výnos z těchto obchodů jsem také celý vložila do nadace. U nadace je možné poskytovat pomoc pouze z úroků nikoli z kapitálu samého. Čím je kapitál větší, tím dostávám více úroků, které mohu věnovat na dané účely.

Mnoho firem v Německu může zakládat nadace. Místo toho, aby platily daně, vkládají tyto pomyslné daňové odvody do nadace. Ale ne příliš mnoho firem má takový nápad. Takto lze být velmi užitečný, peníze mohou být použity na nejrůznější účely, jako je třeba charita či umění a podobně.

Poté, co zemřel můj manžel, jsem řídila naše podniky dále já. Měli jsme jednoho manažera, který pro nás pracoval třicet osm let. Ten měl od 1. ledna 2005 převzít firmu v Kolíně, aby nikdo nezůstal bez práce. Většina lidí byla u nás zaměstnána patnáct, dvacet i pětadvacet let. Nikdy nebyl nikdo z práce propuštěn, a proto jsme chtěli, aby naše firma, jmenuje se Solid, fungovala i nadále. Tento manažer však onemocněl. Začal trpět depresemi a neměl vůbec odvalu samostatně řídit podnik. Mně bylo tehdy už jednaosmdesát let. Říkala jsem si: „Když dostanu třeba zítra infarkt nebo něco podobného, půjde všechno tak jako tak z kopce. Musím podnik zavřít předtím, než se něco takového přihodí.“ V tehdejší ekonomické situaci v Německu nebylo možné firmu prodat. Veškerý farmaceutický průmysl ve Spojených státech byl kdysi naším největším zákazníkem na propisky s reklamními potisky. Když byl na trh uveden nový lék, jako například Aspirin, dostali jsme od nich zakázku na milion propisek pro reklamní kampaň. V Německu rozdávají reklamní agentury kolem pěti set, nanejvýš dvacet tisíc propisek, ale to už je opravdu rarita. Měli jsme i dvacet tisíc zákazníků. A tyto obrovské zakázky ze Spojených států nám vzala Čína. Pro čínské podniky to byla velice zajímavá oblast. Úplně okopírovali naše modely. Ale s Čínou není možné se soudit. Tím nám velmi znatelně klesl obrat. Mohli jsme trochu naši firmu zmenšit a dále docela dobře existovat, ale pouze pod podmínkou, že onen manažer by u nás zůstal. Jeho lékař ovšem říkal, že neví, kdy jeho deprese ustoupí, a že to může trvat i roky. Na to jsem nemohla brát ohled. A tak jsem musela podnik zavřít. Neměli jsme ani fenik dluhů, naopak, měli jsme ještě značný majetek. Když se ale zavírá firma, všechno spěje velmi rychle ke svému konci. Tehdy jsme měli ještě dvacet sedm zaměstnanců a jen čtyři z nich si našli práci, všichni ostatní neměli jiné zaměstnání. Především se jednalo o pracovníky u sítotisku, kde se reklamami potiskují propisky. Přišli k nám pracovat z různých koutů Německa, byl to velmi dobrý tým. Měli jsme devět sítotiskařů, ale ti v Kolíně nenašli tak rychle práci, protože tam tehdy nebyly firmy, které by se zabývaly malým válcovým tiskem.

Jak jste se seznámila s redemptoristy? Můžete říci něco více o P. Schuhovi?

S redemptoristy jsem vyrůstala už od mateřského mléka. Tam, kde jsem se narodila, byly dříve jen tři domy a klášter. Od té doby se ovšem postavilo mnoho dalších domů. Měla jsem dva bratry, kteří v klášteře vyrostli. Klášter míval i dvacet krav a můj nejmladší bratr je dojel. Bratři žili v klášteře, jen já jako děvče jsem nesměla překročit jeho práh. V klášteře tehdy žil starý Juranus a služebnictvo. Ale děvčata tam nesměla. Dodnes cítím určitý ostych. Nikdy jsem nemohla volně chodit dovnitř, jako dnes lidé chodí sem a tam. Vždycky jsem měla velký respekt, to se nedělá, člověk přece nemůže vyrušovat. Vyrostla jsem vedle kláštera. Nebylo kněze, kterého bych neznala.

Dříve měl každý kněz v kapse obrázky. Když šel kněz po ulici, tu si hned každý z nás pospíšil, uklonil se a pozdravil:

„Dobrý den,“ a dostal pak od něj svatý obrázek. Měla jsem mnoho obrázků, celou sbírku. To už se dnes nevidí, stejně jako úcta ke kněžím. Dříve také nebylo vidět pátera v civilu, všichni samozřejmě chodili v klerice.

Pater Schuh byl na deset let vypůjčen do farnosti jako farář. V té době jsme se s manželem vzali. Měl každého rád. Byl to nejlepší farář. Chodil na každý výlet, o sobě nikdy nemluvil, ale hned se každého ptal: „Jak se máš, pověz mi něco o sobě...“ Byl to opravdu ideál kněze. Neměl auto, stále jezdil na kole. Potom se stal provinciálem redemptoristů v Kolíně, odešel tedy z Geisingen. Pořád jsme s ním ale byli ve spojení. A naše firma vyráběla také propisky pro misie. Jednoho dne Rolf, můj manžel, zavolal P. Schuhovi, že máme zase mnoho propisek pro misie. Byl to model, který už se nevyráběl, a tak jsme tyto tužky posílali do misí. P. Schuh říkal, že má zrovna na návštěvě nějakého kněze, ale že přesto musí brzy přijít, protože on další týden odjíždí na dovolenou. Můj muž nato: „My také jedeme na dovolenou. Kampak jedete, otče?“ On odpověděl, že zřejmě do nějakého kláštera. A můj muž se zaradoval a řekl: „My jedeme do Prahy. Neměl byste chuť jet s námi, otče?“ Já jsem si pomyslela: „S farářem na dovolenou do Prahy, to snad není pravda!“ O týden později mi volal P. Schuh - tykal mi, protože mě znal už odmala - a ptal se mě: „Myslel to tvůj muž opravdu vážně, že bych měl s vámi jet do Prahy?“ Já jsem mu nato řekla: „Ano, když to řekl, tak to myslel vážně.“ P. Schuh mi řekl, že má adresu jednoho redemptoristy v Praze, že by vlastně s námi rád jel a že je zvědavý, jestli tam někoho najde. To byl počátek našich cest do Prahy. Jeli jsme do Prahy autem. Nejprve jsme se zastavili na Novém Světě, kde žil P. Blesík. Přišel nás přivítat, obrovské břicho mu viselo přes pásek u kalhot a silným hlasem říkal: „Ano, sám provinciál z Německa, ano...“ Byl z toho úplně vedle. Řekli jsme P. Schuhovi, že ho za dvě hodiny zase vyzvedneme. Rolf mi potom řekl, že P. Blesík chce vidět znovu. P. Blesík vypadal jako papež Jan XXIII., hlavně z profilu, alespoň nám se tak zdál. A tak jsme devětatdacet let každý rok, někdy i dvakrát do roka, jezdili do Prahy.

P. Blesík doporučil P. Schuhovi, kam stojí za to se podívat. P. Schuh chtěl navštívit více redemptoristů. A tak jsme byli také v Teplicích u jednoho redemptoristy, který tam měl na starosti farní kostel, nebo jsme navštívili P. Vávru a další kněze na Žatecku.

Nezapomenutelná byla naše první návštěva u patera Zemánka. Vůbec tehdy netušil, že přijedeme. Zazvonili jsme, on nám otevřel a představili jsme se. Když viděl, že přijel redemptorista z Německa, ztratil řeč. Nikdy nezapomenu na to, že v obývacím pokoji měl stůl a na něm stála obrovská kytice. Řekla jsem si: „To je ale kněz! Na faře není žádný jiný muž nebo žena a on má takovou nádhernou kytici uprostřed stolu!“ Dlouho jsme mu neříkali jménem, ale přezdívali jsme mu „ten páter s kyticí“. Nevěděl o tom. Bylo to krásné.

Setkávali jsme se s mnoha redemptoristy: s P. Sallerem, P. Vávrou, P. Vaňkem, P. Kabátem, samozřejmě s P. Houskou, který měl faru jako obrovský statek, s P. Sedláčkem v Praze a jezdili jsme i za P. Břízou do Krucemburku.

Zajímala by mě vaše vzpomínka na pana kardinála Tomáška. Kdy a za jakých okolností jste se poprvé setkali?

K panu kardinálu Tomáškovi jsme se dostali přes patera Blesíka. P. Blesík byl jeho zповědníkem. Jednoho dne nám prostě řekl: „Ohlásil jsem vás u pana kardinála.“ Trochu jsme se vylekali: „My, a k panu kardinálovi?“ Nebyli jsme hodni jít k němu. Ale on nás vzal s sebou, a tak vzniklo neobyčejné přátelství mezi mým mužem a panem kardinálem. Vždycky jsem měla trochu pocit, že to byl takový vztah syna a otce. Když jsme přijeli do Prahy, bydleli jsme po každé U Tří Pštrošů. Můj muž, hned jak se ubytoval, utíkal pryč. Když jsem se ptala, za jak dlouho se vrátí, řekl mi: „Uvidíme. Však víš, kde budu.“ Vyběhl schody nahoru na Hrad, na recepci byl pan Bláha, který ho uvedl k panu kardinálovi. Pan kardinál vždycky říkal: „Ať hned přijde!“ Tehdy byl na arcibiskupství mladý pater Šidlovský, který vždy doprovázel pana kardinála do kostela. Pan Bláha nám vyprávěl, že pater Šidlovský se vždycky divil, co to je za pána, který může jen tak nahoru k panu kardinálovi a tak dlouho je u něj. Pan kardinál zapnul rádio s jazzovou hudbou nebo kdoví s čím, aby ho nemohli odposlouchávat. Když ale bylo hezky, šel s Rolfem do zahrady a seděli tam na lavičce. Vrátil se zpravidla tak po dvou hodinách. To už jsem vždycky měla strach a říkala jsem si, kde zůstal a proč ještě nepřišel. Nato on s radostí říkal: „Povídál jsem si s panem kardinálem!“

Mám od pana kardinála Tomáška celý balík dopisů, které on sám psal na stroji. Měl takový starý psací stroj, na kterém psal dopisy. Byla by to opravdu škoda, kdyby se tyto dopisy ztratily. Jsou tak cenné. Nemám ale žádné dopisy, které psal můj muž panu kardinálovi, ani jejich koncepty, takže korespondence je neúplná.

Samozřejmě jsme hledali nejrůznější možnosti, jak panu kardinálovi pomoci. Brali jsme s sebou vždy nějaké marky, které jsme mu pak dali. Jednoho dne jsem však Rolfovi řekla: „Přemýšlej trochu, pan kardinál si přece nemůže přeměnit marky na koruny. Musíš mu přece dát koruny.“ Ale jak to udělat? Znali jsme našťást v Deutsche Bank v Kolíně jednoho člověka, který nám už v Německu, i když to bylo zakázané, vyměnil marky za koruny. Ty jsme pak vzali s sebou, abychom panu kardinálovi dali použitelné peníze. Byla to taková neklidná doba.

Ted' vám řeknu jeden příběh, který nám vyprávěla později sestra Illumináta. Jednou můj muž daroval panu kardinálovi sto tisíc marek. Ten je uložil do trezoru a klíče od tohoto trezoru svěřil kanovníkovi a zároveň kancléři Vlčkovi. Kromě těch dvou o penězích nikdo nevěděl. Kanovník Vlček se při mši svaté náhle zhroutil a snad dokonce zemřel. V tu chvíli měl ten klíč od trezoru v kapse. Byli jsme hodně rozrušeni, protože komunisté všechno, co

měl v kapse, sebrali, a tedy i ten klíč od trezoru. Sestra Illumináta říkala, že to bylo takové napětí a strach, že ty peníze v tom trezoru najdou. To by bylo bývalo pro pana kardinála velmi špatné. Sestra Illumináta se sebrala, šla na příslušný úřad a řekla: „Víte, v tom trezoru jsou kalichy a my teď nemáme možnost se k nim dostat,“ a jestli by jí ten klíč mohli dát. Dali jí ho. Říkala, že se tehdy vracela k Arcibiskupskému paláci s třesoucima se rukama a nohama. Trezor pak otevřel biskup Liška, který se divil a říkal, jaké je to štěstí, že mají teď tolik peněz, které jim mohou velmi pomoci. To byla zvláštní příhoda, o které jsme neměli ani tušení, ale Illumináta nám ji později vyprávěla.

Měli jsme Illuminátu velice rádi. Jednou o Svatodušním pondělí, které je v Německu svátkem, nám pan kardinál řekl, že máme přijít na snídani. Často jsme k němu chodili do jeho kaple na bohoslužbu, která byla od sedmi hodin. A od té doby nás pak každé Svatodušní svátky zval na snídani. Illumináta při té příležitosti pekla takové zvláštní koláče. Bylo to velmi hezké. Pan kardinál vždycky přinesl koňak, tak nějak to k tomu patřilo. Říkal obvykle, že mu ho někdo dal a že ho tedy musíme vypít. Rolf vůbec nepil alkohol a my ostatní jsme s hrůzou pili koňak nalačno. Pan kardinál o mém muži říkal: „Ne, jemu nenalévejte. Pro něj koňak není dost dobrý!“ S panem kardinálem jsme prožívali šťastné chvíle.

Také jsme pětkrát letěli v listopadu do Říma, protože jsme věděli, že pan kardinál bývá v listopadu v Římě. A P. Schuh samozřejmě letěl vždycky s námi. V Římě byla jedna francouzská restaurace, kterou vedly sestry, ale ty sestry měly na sobě elegantní večerní šaty. Většina sester byla tmavé pleti. Můj muž byl nekomplikovaný člověk. Předčítala jsem z novin, že je to prý hezká restaurace, kam chodí také kněží. Tu jsem navrhla Rolfovi, že bychom do této restaurace mohli jít na večeři. „Zavolám také panu kardinálovi,“ řekl Rolf. Ale já jsem se zlobila: „To bys také hned volal kardinálu Meisnerovi, kdybys byl v Kolíně?“ On na to: „Mohu se ho přece zeptat, ne?“ Ptal se tedy pana kardinála, jestli nechce s námi povečeřet, že jsme našli takovou restauraci. Když pan kardinál slyšel to jméno, okamžitě souhlasil a dodal: „Svatý otec byl jako biskup v této restauraci pořád!“ Pan kardinál byl velmi rád, že mohl s námi tuto restauraci objevit. Potom jsme tam každý rok s ním chodili na oběd nebo na večeři. Pamatuji si, že dokonce i nějaký církevní hodnostář z Jižní Koreje i jiní duchovní, kteří jej znali, se s ním s radostí zdravili.

Pan kardinál měl velmi rád ryby, a tak si objednal rybu. K rybě patří bílé víno. Ale on pil zásadně červené víno. A pokaždé u toho říkal: „Červené víno je pro staré mládence jeden z nejlepších pokrmů.“ V němčině se to hezky rýmuje: „Rotwein ist für alte Knaben, eine von den besten Gabeln.“ To byla jeho průpovídka k červenému vínu.

Vždycky jsme byli v Římě asi týden a každý den jsme se s ním mohli setkat v biskupském domě, kde bydlel. Často si tam posteskl: „Tady se vždycky nadechnu, tady mohu volně dýchat, tady nejsem pod tlakem jako v Praze...“

Jak byste pana kardinála Tomáška charakterizovala? Jaký to byl člověk a jak působil na druhé?

Pan kardinál Tomášek byl takovým nádherným sedlákem – „herrlicher Bauer“. Byl to statný muž, měl silné ruce, jeho zevnějšek nebudil dojem askety. Byl člověkem, u něhož měli všichni dveře otevřeny.

Vždycky jsem mu to říkala: „Vy jste, pane kardinále, jako nádherný sedlák.“ Ono to zní sice negativně, ale myslela jsem to naprosto pozitivně. Byl to dobrotivý člověk. Měl pochopení pro všechny lidi. S nadšením jsme se účastnili průvodů z katedrály k Arcibiskupskému paláci. A doktor Bambas, který žije tady v Příbrami, byl vždycky tím, kdo začínal provolávat: „Ať žije otec kardinál!“ To byla tehdy také odvaha. Celé shromáždění pak skandovalo, a to před očima komunistů. Jednou jim došla trpělivost, a tak pan kardinál nemohl poslední dva roky procházet hlavní hradní bránou, ale musel chodit postranní.

Vždy jsme měli problémy s tím, jak převezeme věci přes hranice. Jednou pan kardinál řekl, že nám musí představit německého velvyslance v Praze, pana doktora Klause Meyera. Seznámili jsme se s ním a mezi Rolfem a doktorem Meyerem vzniklo opravdové přátelství. A tak jsme od té doby všechno dávali na velvyslanectví do Bonnu a nedělním kurýrem se věci poslaly do Prahy doktoru Meyerovi. Diplomatictí kurýři samozřejmě nebyli na hranicích kontrolováni a doktor Meyer to všechno panu kardinálovi předal. Dodnes je pan doktor Meyer členem představenstva naší nadace a stále jsme velcí přátelé. Poté, co odešel z Prahy, byl ještě deset let německým velvyslancem při OECD v Paříži a nyní je už v důchodu. Je to velmi zbožný a milý člověk a jeho žena také. Velmi dobře pana kardinála znal a hodně pro něj udělal.

Jednou měl pan kardinál narozeniny, nejsem si jistá, ale možná to byly 85. narozeniny. Nicméně volal doktor Meyer a říkal: „Jistě víte, že pan kardinál má narozeniny. Budeme je slavit na velvyslanectví v Lobkovicím paláci, jen moje rodina a pan kardinál, protože to nelze oficiálně. Nechcete přijet?“ Nakonec jel

Rolf do Prahy a pan kardinál se tolik divil a měl takovou radost, že i Rolf přijel na jeho narozeniny.

Za toto všechno vděčíme P. Blesíkovi. Vždycky jsem říkala, že P. Blesík je ten „nejskvělejší komediant“, kterého jsem kdy viděla. Dokázal se tak srdečně smát, radovat se a žertovat, a najednou byl zase tak uzavřený a vážný.

Jednou jsme jen tak mluvili s panem kardinálem o P. Blesíkovi a pan kardinál tehdy naprosto vážně řekl: „Je to světec. Zcela určitě.“ Byl to však svatý s „úžasnými chybami“. Kouřil jako tovární komín, jednu cigaretu za druhou. Ale to je přece hezké, že svatý není jenom svatý. Musí mít přece také „sympatické“ chyby. O tom, co jsme zažili, bych mohla napsat celou knihu.

(pokračování v příštím čísle)

S Anneliese Meutgens hovořil P. Stanislav Příbyl

Zprávy

ze Svaté Hory

- ❑ Ve čtvrtek 21. prosince v 15 hodin byla vernisáž zahájena již tradiční výstava betlémů, která byla umístěna v Mníšecké kapli a v prostorách Svatohorského poutního muzea. Vernisáž doprovodila hudbou skupina Salamandr.
- ❑ V sobotu 23. prosince v 18 hodin přinesli skauti ve spolupráci se Základní školou v Chrašticích Betlémské světlo, které si návštěvníci Svaté Hory mohli odnést domů během celé vánoční doby.
- ❑ V neděli 24. prosince byla otevřena bazilika po opravě interiéru. Od 9 hodin bylo možné navštívit kapli svatého Ignáce, kde byl instalován svatohorský betlém.
- ❑ V neděli 24. prosince v 16 hodin byla sloužena Štědrovečerní mše, při níž zazněla Brixihova pastorální mše.
- ❑ Tradiční vánoční koncert Svatohorského chrámového sboru se konal v úterý 26. prosince v 16.30 hodin.
- ❑ Poslední den občanského roku byla neděle 31. prosince. Dopoledne jsme slavili Svátek Svaté rodiny a ve 22.30 hodin byla bohoslužba na závěr občanského roku s následnou prezentací shrnující dění na Svaté Hoře v roce 2006. Po mši svaté následoval malý ohňostroj a novoroční přípitek na Svatohorském náměstí.
- ❑ V pondělí 1. ledna 2007 navštívil Svatou Horu apoštolský nuncius v České republice, arcibiskup Diego Causero s doprovodem. Byl hlavním celebrantem mše svaté v 9 hodin. Poté si prohlédl expozici betlémů a přijal pozvání na oběd do kláštera.
- ❑ V sobotu 6. ledna v 10 hodin se již počtvrté konala jízda tří králů po centru Příbrami. Velbloudy zapůjčil Cirkus Kopecký. Na náměstí TGM byl živý betlém. Při této příležitosti promluvil ke shromážděným starosta Příbrami MVDr. Josef Řihák a P. Stanislav Příbyl. Tato akce byla spojena se zahájením Tříkrálové sbírky v Příbrami.
- ❑ Ve dnech 7. ledna až 2. února vypomáhal na Svaté Hoře redemptorista z východního Slovenska O. Štefan Kitľan.
- ❑ Od 23. prosince do 1. února vypomáhali svatohorští redemptoristé ve farním obvodu Petrovice u Sedlčan, kde onemocněl místní duchovní správce.
- ❑ Od 1. února do konce června vypomáhají redemptoristé ze Svaté Hory ve farním obvodu Sedlčany.
- ❑ Ve dnech 28. ledna až 27. února pobýval na Svaté Hoře O. Atanáz Mandzák, který se věnoval bádání v archivech v Praze v souvislosti s připravovanou prací o redemptoristovi svaté pověsti O. Jánu Mastiliakovi.
- ❑ V neděli 11. února se v 17 hodin konal koncert duchovní hudby, při němž účinkoval kromě Svatohorského chrámového sboru varhaník prof. Jaroslav Vodrážka.
- ❑ V úterý 20. února se na Svaté Hoře konala vikariátní konference vikariátu Příbram. Zároveň přijeli na pouť kněží z vikariátu Rakovník a farníci z Mnichovic se svým duchovním správcem P. Ivanem Kudláčkem.
- ❑ V sobotu 10. března proběhla na Svaté Hoře I. postní duchovní obnova, kterou vedl farní vikář z Kolína P. Ondřej Salvet.
- ❑ Ve dnech 15. až 18. března byl Svatohorský chrámový sbor na soustředění v Kašperských Horách, kde se připravoval na významné hudební produkce v tomto roce.
- ❑ V neděli 18. března v 9 hodin byla mše svatá ze Svaté Hory přenášena Radiem Proglas. Hlavním celebrantem byl P. Bohuslav Švehla, farář české duchovní správy v Mnichově, a kázal preláta Pavel Kučera, delegát české duchovní správy v Německu.

Opravy na Svaté Hoře

■ V závěru roku 2006 byla na několik týdnů uzavřena svatohorská bazilika. Když návštěvníci poprvé vstoupili do obnoveného prostoru, čekal je nový pohled, který více jak dvacet let byl jen záležitostí vzpomínek - zmizely lustry. Kromě rekonstrukce osvětlení má bazilika nové dubové lavice, v nichž se nacházejí topné panely, které zpříjemní sedícím dobu strávenou v kostele. Pro některé návštěvníky byl tento komfort asi příliš, neboť jsem se záhy setkal s názorem, že je v lavicích moc teplo. Další úpravy interiéru baziliky spočívaly v odstranění kamenných soklů kolem zdí, které držely vlhkost a ničily tak omítku. Presbytář byl nově vydlážděn sliveneckým mramorem, pod nímž se nachází podlahové topení. V předšní bazilice se setkáme s novou nástěnkou, truhlou na zpěvníky a policemi na tiskoviny, které zároveň pohledově kryjí nehezka kovová vrata rozvaděče. Bazilika tak touto opravou, která byla stoprocentně financována Ministerstvem kultury, získala nejen novou tvář, ale i možnost úspornějšího energetického provozu a přispěla k pohodlí návštěvníků poutního místa.

■ Ke konci roku 2006 byly nainstalovány další kamery systému CCTV, které pomáhají službě v sakristii monitorovat provoz v areálu Svaté Hory. Výstup jedné z těchto kamer se v nejbližší době objeví na internetových stránkách Svaté Hory. Poté, co se nám podaří do obrazu zakomponovat i zvuk z baziliky, vznikne jakási internetová televize. Návštěvníci stránek tak budou moci on-line sledovat bohoslužby z baziliky. V roce 2007 očekáváme další rozšiřování kamerového systému, jehož celková hodnota má dosáhnout necelých 3 milionů korun. Tato investice je dotována Ministerstvem kultury v rámci programu ochrany památkových objektů.

■ Koncem ledna 2007 se stejně jako nad celou Evropou přehnal i nad Svatou Horou

vichřice. Ta poničila především kovářské a klempířské prvky na hlavní věži, které při svém pádu poškodily dvě sochy na horním ambitu a dále některé svody okapů. Oprava bude hrazena z pojistky.

■ V letošním roce budeme pokračovat v restaurování kaple svaté Máří Magdalény. Tuto akci podporuje svým grantem Středočeský kraj. V loňském roce se proinvestovalo při opravách v této kapli 230 tisíc korun. Kaple je velmi vzácná svou ojedinělou krápníkovou výzdobou, která je však vlivem vlhkosti vážně poškozena.

■ Uvažujeme rovněž o generální rekonstrukci fasád a kamenných prvků v celém areálu Svaté Hory. Zde se však neobejdeme bez zásadní pomoci státu, protože náklady odhadujeme na desítky milionů korun.

■ Další vizí je rekonstrukce a případná přístavba Exercičního domu. Ani zde se neobejdeme bez dotací. Rovněž tato akce by se pohybovala v řádech desítek milionů korun.

Prosím Vás o pomoc Vašemu poutnímu místu. Konto na opravy je 35-520395309/0800, konto na běžné potřeby a provoz Svaté Hory je 520395309/0800 u České spořitelny Příbram.

Za dobrodince se denně modlíme a v pátek v 7.00 hodin je za ně sloužena mše svatá.

P. Stanislav Přibyl, CSsR

Nové lavice v bazilice

Okénko Matice Svatohorské

Vážení čtenáři, jak jsem slbil v jednom z minulých čísel časopisu Svátá Hora, podávám v tomto „okénku“ další zajímavé informace z činnosti Matice Svatohorské.

Nové varhany

Matici Svatohorskou z velké části zaměstnává péče o průběh realizace první etapy stavby nových varhan pro svatohorskou baziliku. Dovolte mi pouze stručně shrnout, oč se jedná.

Svatohorská bazilika disponuje v zásadě dvěma liturgickými prostory: vnitřním prostorem baziliky, užívaným celoročně, a prostory tzv. Korunovačního oltáře, používanými zejména v letním období, zvláště pak o Korunovaci a Poutní slavnosti. Pro oba prostory je třeba disponovat vhodným nástrojem – varhanami. Zatímco uvnitř baziliky lze postavit nástroj „napevno“ – přímo na kůru, ve vnějších – Korunovačních – kaplích je možné použít jen takový nástroj, který bude přenosný a jež bude možno v nepříznivém počasí přemístit „pod střechem“.

Vzhledem k rozdílným nákladům na stavbu velkých varhan pro interiér baziliky (přes 8 milionů Kč) a nákladům na stavbu menších přenosných varhan (cca 3,5 milionu Kč) bylo rozhodnuto začít nejdříve se stavbou malého nástroje. Tento bude po přechodnou dobu sloužit i jako jediný nástroj uvnitř baziliky (stav současných varhan povede v brzké době k jejich naprosté nefunkčnosti).

Smlouva s varhanářem Vladimírem Šlajchem na stavbu nových (malých) varhan byla podepsána v září 2006, varhany budou dokončeny v září letošního roku. Jsme tedy v polovině doby jejich realizace. Po pravidelných návštěvách ve varhanářské dílně mohu konstatovat, že stavba se zdárně rozvíjí. Je již v podstatě dokončena varhanní skříň, některé dřevěné píšťaly, pracuje se na vzdušnicích, cínové píšťaly jsou již dílem objednány u specializovaných firem (část v Kutné Hoře, část až v Portugalsku).

Přestože, jak jsem již zmínil, jsme dosáhli poloviny realizační doby projektu, chybí stále více než polovina potřebných financí. K 1. březnu 2007 bylo vybráno 1.267.000 Kč. Chybí tedy ještě 2.172.000 Kč! Vaše peněžité dary můžete složit v hotovosti v sakristii, ve Svatohorském poutním muzeu, kde jsou rovněž k dispozici reklamní pohledy (kus za 30 Kč) a také převést na konto „varhany“ u České spořitelny Příbram (číslo účtu: 19-523 967 309/0800. Dárce, který přispěje sumou vyšší než 100 tisíc Kč, dostane svoji vlastní pozlacenou varhanní píšťalu a jeho jméno bude vyryto na jedné z viditelných píšťal nástroje. Děkujeme Vám za Vaši štedrost.

Výroční členská schůze a volba nového představenstva Matice

Další z připravovaných důležitých akcí je Výroční členská schůze, která se uskuteční v sobotu 26. května 2007. Bude zahájena mší svatou v 10 hodin ve svatohorské bazilice.

ce. Její nedílnou součástí budou volby nového výboru Matice a kontrolního výboru na další tříleté funkční období. Volen má být právo každý člen Matice Svatohorské, který je plnoletý a je ochoten zodpovědně vykonávat jemu svěřené funkce. Kandidovat je třeba s dostatečným předstihem písemnou formou.

Další akce

V loňském roce bylo vyrobeno a instalováno prosklené zádveří ve Svatohorském poutním muzeu. V zimních měsících se tak v muzeu lépe udržuje teplo. Matice Svatohorská se na jeho realizaci podílela ve výši 31.980 Kč.

Dále byl schválen rozpočet na hudbu v liturgickém roce 2006/2007. Program zahrnuje čtyři koncerty duchovní hudby (únor, květen, srpen, říjen), koncerty Svatohorského chrámového sboru a hudbu při liturgii různých slavností.

Pavel Šmolík

Sedm pohledů na Svatou Horu divuplnou

Číslo sedm se obvykle spojuje s dokonalostí, plností a podobně. Velmi známé slovní spojení spjaté s tímto číslem je pak „sedm divů světa“. I Svatá Hora je bezesporu jedním z divuplných míst. Ne však v obvyklém, komerčním smyslu slova. Divuplnost Svaté Hory spočívá především v sepětí její fyzické krásy, krásy umělecké a její vnitřní duchovní náplně. Skutečné divy se zde děly a dějí spíše jaksi „pod pokličkou“, skrytě. Je jistě pravda, že klenba ambitu je pokryta stovkou naprosto veřejných maleb znázorňujících zázraky, které se v souvislosti se Svatou Horou skutečně udály. Mnohé dnes možná vzbudí úsměv – třeba uzdravení bolavého zubu. Avšak tento náš úsměv nevědomky ukazuje, o kolik víc toho oproti našim předkům od Boha požadujeme (komické: my požadujeme od Něho). Zázraky současné doby se zde jistě dějí rovněž. Nejedná se asi už tolik o uzdravení tělesná, i když ze svého okolí bych o několika takových, avšak nepotvrzených, případech věděl. Zázraky dnešní doby jsou asi přece jen poněkud jiné než ty „barokní“. Jedním z těch současných je pro nás všechny, kteří se zde snažíme ze všech sil pomáhat, fakt, že ještě nikdy nedošly prostředky potřebné k provozu Svaté Hory, i když příznivců především vlivem jejich věku rapidně ubývá.

Ale zpět k divuplnosti Svaté Hory. Pro běžného návštěvníka je asi těžké všechnu tu krásu zde vstřebat, často se toto množství krásna změní v jeden velký pocit přesytení její přemírou. Někteří lidé naopak nechápou, co krásného zde hledat, kromě vznosné architektury a uměleckých skvostů, a tak odcházejí zklamáni. Socha Panny Marie jim obvykle nepří-

padá být jedním z vrcholů, ale spíš pochybnou součástí celku, podivnou neodbornou vměšující se lidovou tvorbu dávné doby (copak ji vůbec mohl nějaký arcibiskup vyřezat?).

Ti však, kteří vidí, cítí a vnímají, mohou její krásy objevovat všemi smysly.

I. Zrakem

Již z dálky se Svatá Hora obvykle zjeví jako mariánský hrad čnicí nad střechami Příbrami. Přiblížíme-li se, její krása připomíná starou knihu vázanou v hladkých kožených deskách, nijak výrazně nevybočující z řady dalších vzácných starých knih. Po otevření zjišťujeme, že stáří knihy nijak neumenšuje její hodnotu pro současnost. Spíš naopak. Její krása není statická, muzeální, ale dynamická. Nevydává se bez našeho přičinění, vyžaduje naši účast. Její jazyk není jednoduchý jako telegram, potřebuje hutnější a častější listování a studium. Teprve po delší době se objevuje hloubka, z níž je možno čerpat a z níž již bylo před námi tolik čerpáno. Pohled na její krásu, vytvořenou uměním předků vedených Boží rukou, v kombinaci s naší snahou číst v ní teprve způsobuje tu pravou krásu. I pro zrak.

II. Sluchem

Naslouchání Božímu slovu na místě obzvláštní Boží milosti je jistě podstatnou součástí vnímání tohoto místa sluchem. Méně se dbá na naslouchání zpěvu, a ještě méně nasloucháme hudbě beze zpěvu. Často se ale zcela zapomíná na to, že sluchem můžeme (a máme) vnímat i ticho. Ticho ke Svaté Hoře patří stejně neodmyslitelně jako hluk turistů a zpěvy poutníků, zvuk hudby i zvonů. Ticho je třeba vyhledávat stejně silně jako zvuk a Boží hlas slyšet nejen ve slově ale i v mlčení.

III. Hmatem

Někdy si ani neuvědomíme, jak moc poznáváme hmatem. A nemusíme na to být slepci. Vždyť snad každý z nás se dotýká dveřních klik, zpěvníků, kropenek nebo lavic. I svaté přijímání má dimenzi hmatu: Kristus sám sebe ponížil v nejobyčejnější věc, aby se nám mohl denně dávat. Nabízí se nám rovněž i dotýkání roucha milostné sochy Panny Marie Svatohorské. I když o to bývá teď již menší zájem. Škoda, že se v dnešní době, která hlásá pád všech zábran a předsudků, kvůli předsudkům a spěchu zbavujeme možnosti o jednu dimenzi poznání tohoto posvátného místa.

IV. Čichem

Každý prostor má svoji vůni. Zde například vůni růží i jiných květů, kadidla, tajícího sněhu, jarního vzduchu. O Vánocích vůně jehličí a sena v jeslích. V létě horký vzduch z rozpálených šindelů, večer vlhký dech rosy. Vůni jídla a dalších věcí, a to si vůni ještě málo všímám.

V. Chutí

Ke každé pouti patří i jídlo. Pokrm duchovní pod hmotnou způsobou a její chutí je tak příhodný pro prostor chrámu. Ale třeba je i běžný pokrm. Nebo je snad pošetilé zmiňovat pivo, párky, svatohorské oplatky?

Patří to k pouti jen z nutnosti? Je to přízemní? Odvádí od skutečného cíle? Bavorští poutníci, ještě před sedmdesáti lety putující pěšky z domu až na Svatou Horu, by nám jistě přesně popsali, zda posilňující jídlo poutníka Svaté Hoře přibližuje či vzdaluje. Všechny prostředky mohou k cíli vést i od něj odvádět. Záleží na nás, jak je uchopíme. Poutní místo je pro nás jistě obrovským Božím darem. A to jako celek, i se stánkem s párky, o zdejší výborné klášterní kuchyni ani nemluvě. A proto se domnívám, že Svatou Horu máme vnímat i chutí.

VI. Srdcem

Často slyším roztodivně dlouhá i obsažná kázání o tom, co je pravá láska.

Je v nich těžké dobrat se cíle. Ona kázání obvykle hovoří o špatném chápání slova láska v dnešní době, lásky jako chtíče, přičemž láska je spíš chtění obdarovat nežli přijmout. Láska ke Svaté Hoře znamená, kromě lásky k Bohu, jeho Matce a Božím blízkým především radost z krásy, která je určena našemu i Božímu zraku, sluchu, hmatu, čichu, chuti. Svatou Horu však miluje i mnoho lidí, kteří ji tak často nevidí, zmíněná kázání neslyší, nebo zde byli snad jen jednou či dvakrát. Avšak ani veliká vzdálenost v čase nebo místě jim v lásce k tomuto místu nevádí. I na dálku ji vnímají duší. Jako ji milovala i moje babička a s ní jistě mnoho dalších podobných. Horo krásná, spanilá, kde přebývá Maria, jak jsi krásná k milování, Svatohorská Maria.

VII. Duší

Sancta Maria, Mater Dei: ora pro nobis peccatoribus. Amen.

Pavel Šmolík

Dobrá kniha:

Tomáš Špidlík: Liturgické meditace na celý rok

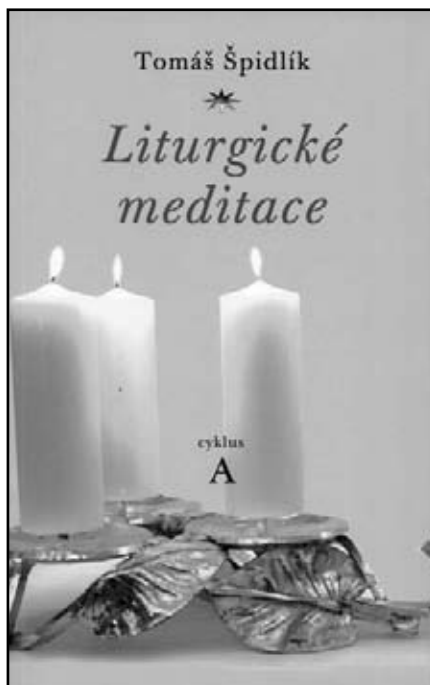
(Nakladatelství Refugium, Velehrad 2006)

Tomáš Špidlík, jezuita a kardinál, je katolíkům v České republice důvěrně známý. Všichni asi dobře známe jeho pravidelné páteční promluvy v českém vysílání Vatikánského rozhlasu, které je radost poslouchat a na které se mnozí z nás velmi těšíme. Kardinál Špidlík je člověk, kterého si dovoluji označit jako autora, který se pohybuje za hranicí vědy. Věda, encyklopedické znalosti a obrovský rozhled jsou pro něj pouze pozadím, na němž vyrůstá jeho dílo, které je nejen dílem vědeckým, ale také krásnou literaturou. Tomáš Špidlík dokáže i naprostého laika v oboru duchovního života nebo teologie nadchnout průzračností svých myšlenek a mimořádnou syntézou spojující vědecké poznatky a životní zkušenost v krásné umělecké dílo. Jistě jsem touto charakteristikou nevstihl kardinálovu osobnost v její celé šíři a hloubce a mám trochu pocit, že psát recenzi na dílo člověka jeho formátu, je téměř drzostí.

Dílo je mi blízké nejen osobou Tomáše Špidlíka, ale také tím, že grafické zpracování knihy má úzký vztah ke Svaté Hoře. Na obálce šestisvazkového díla jsou fotografie svícňů Otмара Olivy ze svatohorského oltáře a uvnitř knihy jsou Olivovy návrhy liturgického prostoru svatohorské baziliky.

Nyní zpět k obsahu díla. Soubor knih je nazván Liturgické meditace, nejedná se tedy ani o homilie ani o kázání, ale jsou to vlastně rozjímání opřená o liturgický rok. Jak bývá u kardinála Špidlíka zvykem, jsou texty prošíkovány příklady a vtipnými glosami. Za všechny uvedme začátek úvahy na Slavnost Zmrtvýchvstání Páně: „*Kam by se ti lidé vměstili, kdyby bylo vzkříšení z mrtvých!*“ *povzdechl si jeden muž z lidu po velikonočním kázání.* „*Už teď nevíme, kam ve městě zaparkovat auto, co teprve, kdyby se tu objevili naši předkové s povozy a naši potomci s aeroplány!*“ *Takové námitky se ovšem rádi zasmějeme. Kdyby to pak někdo naivní myslel vážně, dalo by možná trochu práce přesvědčit ho, že existuje také nějaká jiná skutečnost než ta, které se rukama dotýkáme. Horší však je, že pozvedli námitky proti vzkříšení i někteří exegeti. Jak k tomu přišli?... (svazek A, s. 78)*

Kardinál Špidlík čerpá také z beletrie. I ona patří do jeho životní zkušenosti, kterou záhy propojuje s celou tradicí církve, jako například v úvaze nad Pašijemi: „*Staré pověsti české známe už jenom z četby Jiráskova a o tom, že se při čtení Pašijí na Velký pátek otvírají poklady, jsme se dozvěděli až z Kytice Erbenovy. Jak taková báje asi vznikla? Těžko říci. Ale duchovní smysl je obrazný. Když čteme a rozjímáme o utrpení a smrti Ježíšově, otvírají se nám poklady duchovní. Je jich mnoho. Říká se, že se touto četbou naučíme trpělivosti, že pochopíme, jaké zlo je hřích, když potřeboval takového zadosťučinění. Naučíme se přitom soucitu s trpícími, protože každý, kdo trpí, má účast v utrpení Kristově. Ale mystičtí autoři, kteří tak rádi tyto texty čítali,*

v nich viděli především vrcholné zjevení Kristovy lásky. Slovo „lásky“ je naneštěstí v našem slovníku mnohoznačné. Vzniká tím mnoho nedorozumění. Vtipně se říká, že se používá jako anglické „I do“. Spojuje se se všemi slovesy a teprve ta mu dávají obsah...“ (svazek C, s. 63)

Očekával jsem, že v knihách naleznou nějaký obsáhlý úvod, ale místo toho se na začátku prvního svazku nachází dvoustránková úvaha o smyslu rozjímání Písma svatého, které slyšíme při liturgii. Je tedy velmi nesnadné knihy označit nějak jinak, než jako krásné a charakterizovat je jako pokladnici bohatého duchovního života a obrovské životní zkušenosti autora.

Dílo je k dostání v nakladatelství Refugium Velehrad Roma s.r.o. www.refugium.cz a rovněž ve Svatohorském poutním muzeu za cenu 900 Kč.

P. Stanislav Příbyl, CSsR

Zelený čtvrtek

V období mezi koncem postní doby a slavností Ježíšova Zmrtvýchvstání se nachází takzvané posvátné triduum, čili třídení. Jedná se o Zelený čtvrtek, Velký pátek a Bílou sobotu. Všimněme si prvního dne, tedy Zeleného čtvrtku.

Na začátku se můžeme ptát, proč je Zelený čtvrtek vlastně zelený. Odpověď, samozřejmě ne vyčerpávající, jsem nalezl v knize Liturgický rok od Adolfa Adama, kde se píše: „Český název Zelený čtvrtek je odvozen z německého Gründonnerstag, je lidovou etymologií spojeného se zelenou barvou, neboť ve skutečnosti se s vysokou pravděpodobností odvozuje ze středohornoněmeckého slovesa, ještě dodnes živého ve slovech grinen či greinen (obojí znamená „plakat“). Zřejmě to má vztah k okolnosti, že církevní společenství v tento den kdysi znovu přijímalo věřící odsouzené k církevnímu pokání (nazývané též kajícími a „plačícími“).“

Název Zelený čtvrtek je v Německu doložen již ve 12. století, odvozen je snad také od zeleného mešního roucha, které se toho dne při liturgii užívalo. Ten den se měla jíst zelená strava (špenát, různé druhy zelí, někde i „špenát“ z kopřiv), aby byl člověk celý rok zdravý. Jedná se ale zcela jis-

tě především o převzatý zvyk z židovské velikonoční slavnostní večere *se-der* připomínající vyvedení vyvoleného židovského národa z Egyptského otroctví: „*Hospodin zatvrdil srdce faraona, egyptského krále, a ten pronásledoval Izraelity; oni však vytáhli chráněni vztáženou rukou Boží. (...) Tak Hospodin vysvobodil v ten den Izraelity z moci Egyptanů a Izraelité viděli mrtvé Egyptany na mořském břehu a pocítili mocnou ruku, kterou Hospodin zasáhl proti Egyptanům. Lid se bál Hospodina a věřil jemu i jeho služebníkovi Mojžíšovi*“ (Ex 14, 9. 30-31).

Židovský Pesach (přejít) připadal na den prvního jarního úplňku (podle židovského kalendáře na 14. Nisan). Původně se svátek Velikonoc slavil ve stejném období jako Pesach, ale již od počátku se křesťané snažili oddělit Velikonoce od židovského svátku, navíc propukaly spory o příslušné datum mezi východní Alexandrií a Římem. Teprve I. nicejský koncil (325) stanovil, že Velikonoce se budou slavit první neděli po jarní rovnodennosti a úplňku měsíce, odděleně od židovského svátku. Velikonoce jsou tedy pohyblivým svátkem.

Zelený čtvrtek je dnem, kdy si věřící připomínají Kristovu Poslední večeři s jeho učedníky a také při ní ustanovenou dnešní slavnost památky Večeře Páně, Svátosti oltářní, Eucharistie. Samotný pojem eucharistie je z řeckého slova *eucharistian* znamenající díkuvzdání: *Potom vzal chléb, vzdal díky, lámal ho a dával jim se slovy:*

„To je mé tělo, které se za vás vydává. To konejte na mou památku!“ Stejně tak vzal i kalich, když bylo po večeři, a řekl: „Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá.“ (Lk 22, 19-20)

Ježíš se tedy sám podle vůle nebeského Otce stává velikonoční obětí, beránkem, který snímá hříchy celého světa, a svým učedníkům přikazuje, aby jej následovali a eucharistickou hostinu v této formě a v těchto slovech opakovali a zpřítomňovali.

Ranní mše Zeleného čtvrtku se koná pouze v biskupských chrámech. Při této mši se svítí svaté oleje (olej křtěnců, svaté křížmo a olej pro nemocné), které se potom po celý rok používají při udílení svátostí. Při této bohoslužbě děkují také přítomní kněží za dar svátostného kněžství a obnovují před svým biskupem slib a odhodlání sloužit v pokoře a lásce Ježíši Kristu i celé církvi.

Při večerní mši naposledy zvoní zvony a pak symbolicky „odlétají do Říma“ až do Bílé soboty. Po tuto dobu jsou zvonky ministrantů při liturgii nahrazovány řehtačkami nebo klapačkami.

V tento den se také koná při večerní bohoslužbě obřad mytí nohou. Tímto pro apoštoly velmi překvapivým a nečekaným gestem dává Ježíš jasně najevo, že ten, kdo jej bude chtít následovat, musí mít podobný postoj k bližním: *„Bylo to při večeři. Ďábel už vnukl Jidáši Iškariotskému, synu Šimonovu, myšlenku, aby ho zradil. Ježíš věděl, že mu dal Otec všechno do rukou a že vyšel od Boha a vrací se k Bohu. Proto vstal od večere, odložil svrchní šaty a uvázal si kolem pasu lněnou zástěru. Potom nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat jim je zástěrou, kterou měl uvázanou kolem pasu. (...) Když jim tedy umyl nohy, zase si vzal na sebe své šaty, zaujal místo u stolu a řekl jim: „Chápete, co jsem vám udělal? Vy mě nazýváte Mistrem a Pánem, a to právem: to skutečně jsem. Jestliže jsem vám tedy umyl nohy, já, Pán a Mistr, máte také vy jeden druhému umývat nohy. Dal jsem vám příklad: Jak jsem já udělal vám, tak máte dělat i vy“ (Jan 13, 2-5.12-15).*

Jelikož po liturgii Zeleného čtvrtku následuje Velký pátek, den Ježíšova ukřižování a smrti, končí liturgie Zeleného čtvrtku uložení Nejsvětější Svátosti oltární do příhodné, zpravidla boční kaple. Tímto úkonem se naznačuje, že Ježíš i s učedníky odchází modlit se a trpět k Otci do Getsemanské zahrady. Zde prožije pokušení, smrtelnou úzkost před utrpením, které má podstoupit a nést, setkání s Božím andělem, který ho v tomto zápase posiluje, a v neposlední řadě setkání s Jidášem, který Ježíše za třicet stříbrných zradí: *„Ježíš upadl do smrtelné úzkosti a modlil se ještě usilovněji; jeho pot stékal na zem jako krůpěje krve. Potom vstal od modlitby, šel ke svým učedníkům a našel je, jak zármutkem usnuli. Řekl jim: „Proč spíte? Vstaňte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení!“ Když ještě mluvil, objevil se houf lidí; jeden ze Dvanácti, jménem Jidáš, šel před nimi. Přiblížil se k Ježíšovi, aby ho políbil. Ježíš mu řekl: „Jidáši, políbením zrazuješ Syna člověka?“ (Lk 22, 43b-48)*

Oltáře zůstávají od této chvíle obnažené a místo, kde je Eucharistie uložena se stává místem tichého rozjímání a modlitby o všem, co jsme během dne při bohoslužbě slyšeli a prožili. Posvátné ticho a hluboká modlitba jsou však již předzvěstí Ježíšova vítězství nad smrtí, hříchem a sebou samým, protože jak on sám řekl: „*Amen, amen, pravím vám: Jestliže pšeničné zrna nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však, přinese hojný užitek*“ (Jan 12, 24). Kdo je však ochoten se obětovat, sklánět se ke službě, podat pohár čisté vody i těm nejnepatrnějším, nepřijde o svou odměnu. A tou odměnou je sám Bůh, zmrtvýchvstalý a oslavený Ježíš Kristus.

Roman Janáč, CSsR

Žehnání pokrmů o Velikonocích

Velikonoce jsou především slavností Ježíšova Zmrtvýchvstání. Tyto největší křesťanské svátky také provázejí určité lidové zvyky, jako je například malování vajíček a pomlázka. Mezi velikonoční zvyky patří také žehnání pokrmů, které věřící přinášejí na ranní mši o neděli Zmrtvýchvstání.

Poté, co skončila postní doba, setkáváme se v liturgii se zmrtvýchvstalým Kristem. Pak se s radostí vracíme do svých domovů a zasedáme s Kristem ke společnému svátečnímu stolu. Vyjadřujeme tak vzájemné přátelství, sounáležitost a jednotu, jsme jedna rodina, kterou spojuje svou láskou a požehnáním náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus. Společné zasednutí rodiny k jídlu je velmi důležitým znamením společenství a přispívá k soudržnosti rodiny. Před a po jídle se společně modlíme a Ježíš je tak přítomen mezi námi. Žehnání velikonočních pokrmů je v církvi starým zvykem. Připomíná pravdu, vyjádřenou svatým apoštolem Pavlem těmito slovy: „*Ať jíte, ať pijete nebo cokoli jiného děláte, všechno dělejte k Boží oslavě*“ (1 Kor 10, 31).

V kostele žehná jídlo o Velikonocích biskup, kněz nebo jáhen, ale doma může pokrmu požehnat například otec rodiny, stejně tak jako prosíme Boha před každým jídlem, aby nám ho požehnal. Příkladáme zde texty určené pro žehnání pokrmů v kostele, můžeme se jimi inspirovat při požehnání velikonočního stolu i v našich domovech.

Naše pomoc je ve jménu Pána, (odpověď) neboť on stvořil nebe i zemi.

Potom následuje čtení z evangelia podle svatého Lukáše (Lk 24, 36-41):

„Zděsili se a ve strachu se domnívali, že vidí ducha. Řekl jim: „Proč jste rozrušení a proč vám v mysli vyvstávají pochybnosti? Podívejte se na mé ruce a mé nohy: vždyť jsem to já sám! Dotkněte se mě a přesvědčte se: duch přece nemá maso a kosti, jako to vidíte na mně.“ A po těch slovech jim ukázal ruce a nohy. Pro samou radost však tomu pořád ještě nemohli věřit a jen se divili. Proto se jich zeptal: „Máte tady něco k jídlu?“

Nato ten, kdo žehná, pronese následující modlitbu:

Pane, po svém vzkříšení ses zjevil svým učedníkům a jedl jsi s nimi. Také nás zveš k svému stolu a slavíš s námi hostinu. Prosíme tě, dej, ať i tyto pokrmu jsou znamením tvého † požehnání a tvé lásky. Přijmi pozvání do našich domovů. Zůstávej s námi a dej, ať stále zakoušíme tvou přítomnost a tvé požehnání. Posiluj v našich domovech vzájemnou lásku, která pramení z tvého velikonočního vítězství nad smrtí, zlem a hříchem. Doved' nás všechny až k stolu nebeské hostiny, kde žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

Dobrořečme Pánu. (odpověď) Bohu díky.

Zpracoval Roman Janáč, CSsR

KATECHEZE O MŠI SVATÉ XXII.

Wojciech Zagrodzki, CSsR, Janusz Serafin, CSsR

Obřad rozeslání

Obřad rozeslání je krátký, ale plný významu. Po ohláškách kněz žehná věřícím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, stejně jako na začátku eucharistie. Nemůže to dělat vlastní mocí, protože dárce požehnání může být jen Bůh, člověk však může být pouze jeho prostředníkem v této svaté činnosti. Požehnání dané člověku znamená, že Bůh tohoto člověka opatruje, bdí nad ním, ujišťuje ho svou přízní a nešetří svými dary, především těmi, které může dát v plnosti jen On, dary duchovními, síly dobře žít, abychom měli účast na plnosti života, kterou On má. Když celebrant uděluje věřícím požehnání, říká: „Jděte ve jménu Páně.“ Slovo „jděte“ nás může zaskočit, zní tak trochu jako vojenské „rozchod“. Copak kněz lidi z kostela vyhání? Samozřejmě že ne, nemá na to koneckonců ani právo, protože kostel není jeho vlastnictvím. Slovo „jděte“ znamená misii, poslání. Navazuje na poslední Ježíšova slova k apoštolům: „*Jděte a učte všechny národy...*“ (Mt 28, 19). Když křesťané prožili mši svatou, jsou poslání, aby to všechno, čeho se účastnili, vtělili do světa, aby ve světě „prodlužovali“ nejsvětější oběť svým životem. Musíme to zdůraznit, protože lze často nabýt dojmu, že život současného křesťana má dva rozdílné a navzájem nezávislé prostory: sváteční čas strávený v kostele, které určuje modlitba a úcta k Bohu, a všední den, strávený ve světě, který určuje zákon džungle. Samozřejmě by takovýto dualismus neměl existovat.

Kněz rozesílá věřící „ve jménu Páně“. O tom, co to znamená „ve jménu“, byla řeč už dříve. Shromáždění v kostele odpovídá „Bohu díky“. Někdy jako by to byl povzdech úlevy: konečně mohu opustit kostel. Ti, kteří sestavovali liturgické texty, však chtěli, aby to bylo zvolání vděčnosti za to, že jsme mohli mít účast na tak posvátné události, že jsme se jako farní společenství mohli setkat s Bohem, slavit nejdůležitější událost v dějinách světa, Kristovu Nejsvětější oběť. Je dobré, aby toto setkání s Bohem pokračovalo v setkání s bratřími, kteří se s námi eucharistie účastnili. V mnoha farnostech existuje chvályhodný zvyk, že se věřící nerozchází hned domů, ale ještě nějaký čas setrvávají v blízkosti kostela, popovídají si, sednou si při kávě, navštíví na faře společenskou místnost a pohovoří také o nejrůznějších věcech s knězem. To je konkrétní a přirozená forma prodloužení radosti eucharistie, která nám pomáhá, abychom ji příště zase dobře prožili.

(konec)

(Převzato z pastorační a teologické revue polských redemptoristů „Homo Dei“, přeložil a upravil Stanislav Přibyl, CSsR)

Exercicie na Svaté Hoře v roce 2007

Při plánování exercicií na rok 2007 jsme se rozhodli nerozlišovat kurzy podle skupin exercitantů, ale tématicky. Všechny uvedené kurzy, pokud není výslovně napsáno, pro koho jsou určeny, jsou zaměřeny všeobecně pro muže i ženy, manžele i svobodné, staré i mladé.

- 25. 3. - 28. 3. Exercicie pro varhaníky a kostelní spolupracovníky - P. Oldřich Máša
(Opavská varhanická škola)
- 22. 4. - 26. 4. Exercicie Arcidiecézní charity Praha
- 1. 5. - 5. 5. Učení o Marii (spiritualita mariánských dogmat) - P. Petr Beneš, CSsR
- 29. 5. - 2. 6. „To číňte na mou památku.“ (jak se modlit mši svatou) - P. Petr Beneš, CSsR
- 11. 6. - 15. 6. City v duchovním životě (pro ženy) - P. Josef Michalčík, CSsR
- 18. 6. - 22. 6. Exercicie pro ženy - P. Zdeněk Šilhánek, CSsR
- 16. 7. - 20. 7. „Pojďte a uvidíte.“ (o duchovním doprovázení pro katechety, pedagogy,
studenty pedagogických oborů a pastorační asistenty) - P. Petr Beneš, CSsR
- 13. 8. - 18. 8. Exercicie pro pedagogy a katechety - P. Jaroslav Brož
- 19. 8. - 25. 8. Exercicie pro kněze - P. Jaroslav Brož
- 3. 9. - 7. 9. Exercicie pro ženy - P. Zdeněk Šilhánek, CSsR
- 12. 10. - 14. 10. Setkání pastoračních asistentů - P. Vladimír Málek
- 23. 10. - 27. 10. „Nalomenou třítnu nedolomí.“ (dny duchovního povzbuzení, sdílení a modlitby pro ty,
kterým se momentálně jejich kříž zdá až příliš těžký) - P. Petr Beneš, CSsR
- 4. 11. - 10. 11. Exercicie pro kněze - P. Vladimír Málek
- 11. 11. - 17. 11. „Kněz a jeho osobní vztah ke Kristu“ (exercicie pro kněze) - kardinál Miloslav Vlk
- 22. 11. - 25. 11. Exercicie pro zdravotníky a pracovníky ve zdravotnictví - Mons. Aleš Opatrný
- 25. 11. - 30. 11. „Duchovní život kněze“ (exercicie pro kněze) - P. Jan Baxant
- 2. 12. - 6. 12. Exercicie Arcidiecézní charity Praha
- 6. 12. - 9. 12. „Hle, tvůj král přichází.“ (uvedení do adventní doby) - P. Petr Beneš, CSsR

Začátek exercicií je první uvedený den v 18.00 hodin. Náklady na jednotlivé kurzy jsou uvedeny na internetu.

Příhlášky jen písemně:

Exerciční dům Svatá Hora
261 80 Příbram II – 591
e-mailem ex.dum@svata-hora.cz
nebo vyplněním formuláře na
<http://www.svata-hora.cz>

Velikonoce

1. 4. Květná neděle – zpívané pašije při mši svatě v 9.00 a v 11.00 hodin.
Žehnání ratolestí při všech bohoslužbách.
5. 4. Zelený čtvrtek – mše svatá v 17.00 hodin
6. 4. Velký pátek – křížová cesta v 15.00 hodin v parku.
Velkopáteční obřady v 17.00 hodin
7. 4. Bílá sobota – obřady Velikonoční vigilie ve 21.00 hodin
8. 4. Boží hod velikonoční
9. 4. Pondělí velikonoční – bohoslužby jako v neděli

Významné akce a poutě

4. 5. – 5. 5.		VI. arcidiecézní pouť za duchovní povolání
19. 5.	10.00	Pouť bývalých PTP
20. 5.	10.30	Pouť Radia Proglas – mši svatou přenáší TV Noe
26. 5.	10.00	Pouť Matice Svatohorské a výroční členská schůze
Korunovace (275. výročí)
16. 6. – 17. 6.		Slavnost Nanebevzetí Panny Marie
15. 8.	10.00	Mši svatou bude sloužit kardinál Joachim Meisner
18. 8. – 19. 8.		Poutní slavnost

Hudba při bohoslužbách, koncerty a kulturní pořady

1. 4.	9.00, 11.00	P. Šmolík: Pašije podle sv. Lukáše
5. 4.	17.00	A. Bruckner: Messe für den Gründonnerstag, St. Jelínek: Můj Pane v Getsemanech
6. 4.	17.00	K. Bříza: Improperia
7. 4.	21.00	B. Korejs: Responsoriální žalmy
8. 4.	9.00	K. Bříza: III. ordinárium, Vesel se, nebes Královno,
St. Jelínek: Pán opravdu vstal, Aleluja, Ať novým Jeruzalémem
9. 4.	16.30	Velikonoční koncert Svatohorského chrámového sboru
15. 4.	9.00	J. Langlais: Missa misericordiae Domini
12. 5.	18.00	II. koncert duchovní hudby, varhanní a písňové dílo B. A. Wiedermanna
17. 5.	17.00	P. Eben: Ordinárium, In Ascensione Domini
27. 5.	9.00	J. V. Rathgeber: Missa civilis, J. Haydn: Veni, sancte Spiritus (a due chori),
P. Šmolík: Laudate Dominum (a due chori)
3. 6.	9.00	J. S. Bach: Preludium a fuga Es dur

Bohoslužby na Svaté Hoře

- Neděle:** 6.00, 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30 hodin. V 15.00 hodin modlitba posvátného růžence. V 16.15 hodin zpívané nešpory.
- Pondělí - sobota:** 6.00, 7.00, 9.00 a 17.00 hodin. V 16.30 hodin modlitba posvátného růžence.
- Každý pátek** v 7.00 hodin je mše svatá obětována za dobrodince Svaté Hory a živé i zemřelé členy Matice Svatohorské.
- Ve čtvrtek** po odpolední mši svatě je adorace.
- V postní době** je křížová cesta v pátek od 16.15 a v neděli od 14.45 hodin.
- Příležitost ke svátosti smíření:** půl hodiny přede mší svatou. Na požádání kdykoli.

Svatost křtu: Je vhodné, aby rodiče křtěného dítěte absolvovali přípravu ve své farnosti.

Svatost

manželství: Je třeba, aby se zájemci o tuto svatost o ni ucházeli u faráře v místě svého bydliště.

V sobotu po mši svaté v 9.00 hodin je pobožnost k Panně Marii s přednesením zaslaných proseb. Prosbu můžete zasílat na adresu prosba@svata-hora.cz, vyplnit formulář na <http://www.svata-hora.cz> nebo zaslat poštou.

Každou třetí neděli v měsíci přenáší mši svatou v 9.00 hodin Radio Proglas.

Katechismus pro dospělé je ve středu od 18 hodin ve farním sále, vede P. Petr Beneš, CSsR.

Setkání ministrantů se koná v sobotu po mši svaté v 9 hodin ve farním sále.

Kontakt: ministranti@svata-hora.cz

Úřední hodiny farního úřadu:

Pondělí – pátek: 9 – 12; 13 – 15.30 hodin

Svatohorské poutní muzeum

Stálá expozice a sezónní výstavy; Prodejna knih a poutního zboží

Zajišťuje: Sacromontana, s.r.o., IČ: 27363261,

DIČ: CZ27363261

Tel.: +420 318 429 943 nebo mobil +420 731 619 800

e-mail: prohlidka@svata-hora.cz

Po – So I. – III. IV. – V. VI. – VIII. IX. – X. XI. – XII.

10 – 15 9 – 16 9 – 17 9 – 16 10 – 15

Ne I. – XII. 9 – 17

Průvodcovská služba

IV. – IX. v otevírací době stálé expozice; poslední prohlídka začíná hodinu před zavírací dobou. Prohlídka areálu Svaté Hory včetně návštěvy uzavřených prostor s průvodcem.

Prohlídku větších skupin je vhodné rezervovat. Po předchozí domluvě je možné zajistit prohlídku i mimo otevírací dobu. Všechny rezervace je nutné objednávat písemně, e-mailem nebo faxem.

Prohlídka v češtině: 50,- / 30,-; cizojazyčný výklad: 70,- / 50,-; rodinné vstupné: 130,-; děti do 6 let zdarma.

Svatohorské poutní muzeum a průvodcovská služba přijme sezónní průvodce na víkendy a prázdninové měsíce (duben–říjen)

Požadavky: středoškolské vzdělání, dobrá znalost alespoň jednoho cizího jazyka, komunikativní schopnosti a reprezentativní vystupování. Životopis zašlete na sm@sacromontana.cz.

SVATÁ HORA Vydává a rozšiřuje Římskokatolická farnost Svatá Hora, 261 80 Příbram II – 591, tel. 318 429 930, fax 318 429 934, e-mail: basilica@svata-hora.cz, internet: <http://www.svata-hora.cz>, PDA: <http://www.svata-hora.cz/pda>. Vychází 6x do roka. Registrační číslo MK ČR E 11719. Cena časopisu – dobrovolný dar (náklady na 1 výtisk činí 15,- Kč + poštovné). Řídí redakční rada, zodpovídá P. Stanislav Příbyl. Grafická úprava, sazba a tisk Tiskárna Prima spol. s r. o. Expedici zajišťuje Karmelitánské nakladatelství, s.r.o.

BANKOVNÍ SPOJENÍ Česká spořitelna, a.s., okresní pobočka Příbram, č. ú. 520395309/0800.
Zájemci o pravidelné odebírání pište na adresu redakce.

Svatá Hora

v roce 2007

oslaví 275. výročí Korunovace

Milostnou sošku korunoval papežskými korunkami na základě dekretu papeže Klementa XII. pražský světitel biskup Johann Rudolf Sporck 22. června 1732. V téže dekretu papež Klement stanovil, že se Korunovace bude slavit 3. neděli po Slavnosti Soslání Ducha svatého.

Zveme Vás na slavnost Korunovace v neděli 17. června 2007

Sobota 16. června 2007

17.00 – mše svatá
19.30 – mše svatá
Světelný průvod

Neděle 17. června 2007

6.00 – mše svatá
7.30 – mše svatá
9.00 – hlavní mše svatá

Korunovační průvod s milostnou soškou Panny Marie
(po skončení tichá mše svatá v bazilice)

13.30 – pobožnost k Panně Marii, pozhánání předmětů
14.00 – koncert
15.30 – mše svatá
16.15 – nešpory

Tento den je možno získat plnomocné odpustky za obvyklých podmínek.
K této příležitosti bude vydána stříbrná a bronzová pamětní medaile.

Další informace na <http://www.svata-hora.cz>

**Kriste, kéž tajemství tvé velikonoční radosti
je jako ranní svítání do našich dnů.**

Benedikt XVI.